

Doporučení pro realizaci nové aktivity CLLD v OP Životní prostředí

Realizace sídelní zeleně

Specifický cíl: 4.4 - Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech

Aktivita 4.4.1: Revitalizace funkčních ploch a prvků sídelní zeleně

Výše podpory: 60 % z celkových způsobilých výdajů

Podporovaná opatření CLLD

Zakládání a obnova ploch a prvků veřejné zeleně, včetně funkčních propojení s přírodními plochami prostřednictvím výsadeb či ošetřením stromů a keřů, např.:

- zakládání a obnova městských parků a parkových náměstí
 - zakládání a obnova lesoparků a hájů
 - zakládání a obnova doprovodné zeleně u vodních toků
 - vytváření průlehů se zatravněním (protierozní opatření k zadržování vody a půdy v krajině)
 - zakládání a obnova alejí
 - zakládání a obnova zeleně podél komunikací
 - zakládání a obnova uličních komunikací
 - zakládání a obnova uličních stromořadí
 - zakládání a obnova zahrad v areálech veřejného občanského vybavení (školy, nemocnice...),
 - zakládání a obnova zahrad v areálech významných veřejných budov,
 - obnova historických parků (mimo národní kulturní památky),
 - zakládání a obnova zeleně hřbitovů
 - zakládání a obnova zeleně dětských hřišť
- jako součást realizace zeleně obnova a zakládání doprovodných vodních prvků a ploch přírodě blízkého charakteru, vytváření vodních a mokřadních biotopů, prostorově začleněných a funkčně provázaných s realizovanými plochami zeleně, které zároveň zvyšují retenční potenciál sídelního prostředí a zpomalují odtok srážkové vody, např.:
- tůně/jezírka
 - mokřady
 - vodní toky a jejich částí,
 - drobné retenční nádrže na srážkovou vodu přístupné pro život a vývoj na vodu vázaných organismů (bez použití umělých těsnících materiálů).
- jako součást realizace zeleně opatření na podporu biodiverzity, např.:
- bezpečné ponechání stojících torz dřevin,
 - bezpečné ponechání doupných dřevin
 - zpracování a ponechání ležících kmenů
 - zpracování a ponechání větví v hromadách,
 - vytváření přirozených úkrytů či líhnišť pro organismy.
- jako součást realizace zeleně doplnění bylinného patra, např. :
- zakládání a obnova zatravněných ploch
 - zakládání trvalkových záhonů neinvazních bylin a cibulovin
- jako součást realizace zeleně pořízení a instalace nového, či rekonstrukce stávajícího mobiliáře, např.:
- informační cedule/panely za účelem zajištění pozitivního přístupu veřejnosti k realizovanému opatření,
 - interaktivní prvky za účelem zajištění pozitivního přístupu veřejnosti k realizovanému opatření,
 - hmyzí hotely
 - lavičky pro veřejnost
 - odpadkové koše
 - stojany na kola
 - veřejná pítka

- zahrazovací sloupky k zeleni
 - žardiniéry pro výsadbu dřevin či trvalek na nepropustných plochách
 - stromové mříže
 - psí záchody
- jako součást realizace zeleně přeměna ploch, které funkčně propojují prvky veřejné zeleně např.
- přeměna nepropustných ploch na propustné a polopropustné
 - rekonstrukce cest a pěšin s propustným a polopropustným povrchem
 - budování nových cest a pěšin s propustným a polopropustným povrchem

Omezující podmínky

- Revitalizované plochy se musí nacházet ve stávajícím zastavěném území sídla nebo na zastavitelné ploše mimo zastavěné území, na které od doby schválení územního plánu došlo k realizaci zástavby nebo bylo vydáno stavební povolení. Revitalizované plochy zeleně musí být v územním plánu vymezeny jako zeleň ve veřejném prostranství nebo samostatně vymezeny jako plochy zeleně nebo vymezeny v rámci systému sídelní zeleně jako plochy, jejichž podmínky využití zajišťují ochranu před zastavěním a umožňují využití jako zeleň.
- Projekt musí být realizován v obci, která ke dni podání žádosti dosahuje minimálního počtu 500 obyvatel, přičemž počty obyvatel městských částí nebo svazků obcí se sčítají. Obcí se v rámci této podmínky myslí místo realizace projektu. Podmínka se vztahuje k území, nikoliv k žadateli. Jako povinná příloha k žádosti se dokládá čestné prohlášení statutárního zástupce obce či vyjádření orgánu státní správy a samosprávy o dosažení hranice 500 obyvatel.

Nezpůsobilé výdaje

- Frézování a jiné způsoby likvidace pařezů.
- Výsadba a ošetřování těchto druhů: *Acer negundo* - javor jasanolistý, *Ailanthus altissima* – pajasan žláznatý, *Prunus serotina* – střemcha pozdní, *Rhus typhina* – škumpa orobincová, *Lycium barbarum* – kustovnice cizí.

Způsobilé výdaje

- Výsadby dřevin (jedná se o veškeré činnosti potřebné k zdárnému ujmoutí dřevin, viz. Standardy péče o přírodu a krajinu. SPPKA 02-001 VÝSADBA STROMŮ, SPPKA 02-003 VÝSADBA ŘEZ KERŮ, případně další relevantní - <http://standardy.nature.cz/>).

- Ochranu a ošetření stávajících stromů

- Kácení dřevin je způsobilé pouze v případě, že bude prokazatelně nezbytné k založení nové zeleně, případně k revitalizaci zeleně stávající. Pokud dřeviny navrhované ke kácení nejsou nahrazovány novou výsadbou či nesouvisí s uvolněním, nejsou způsobilým výdajem. Kácení je tedy způsobilé pouze v případě, že následná výsadba proběhne v bezprostřední blízkosti káceného stromu. To znamená současná a budoucí koruna se z větší části překrývají. Kácení z důvodu zajištění provozní bezpečnosti není způsobilým výdajem, v těchto případech se nejedná o obnovní management, ale udržovací management.

- Výdaje na následnou péči o dřeviny po dobu tří let po ukončení realizace projektu. (např. závlhka, výchovný řez, kontrola, doplnění nebo odstranění kotvících a ochranných prvků, hnojení, kypření výsadbové mísy, vyžínání porostu, odplevelování, ochrana proti chorobám a škůdcům, doplnění mulče, ochrana před vlivem mrazu...) Následná péče je popsána ve standardech AOPK ČR (SPPKA 02-001 VÝSADBA STROMŮ, SPPKA 02-003 VÝSADBA ŘEZ KERŮ).

- výdaje na zakládání doprovodných vodních prvků a ploch přírodě blízkého charakteru, vytváření vodních a mokřadních biotopů, prostorově začleněných a funkčně provázaných s realizovanými plochami zeleně, které zároveň zvyšují retenční potenciál sídelního prostředí a zpomalují odtok srážkové vody do výše 10 % ze způsobilých výdajů na realizaci zeleně (např.: tůň/jezírka, mokřady, vodní toky a jejich částí, drobné retenční nádrže na srážkovou vodu přístupné pro život a vývoj na vodu vázaných organismů (bez použití umělých těsnících materiálů).

- Výdaje na pořízení a instalaci nového, či rekonstrukci stávajícího mobiliáře maximálně do výše 20% ze způsobilých výdajů na realizaci zeleně (např.: informační cedule a interaktivní panely, vč. hmyzích hotelů za účelem zajištění pozitivního přístupu veřejnosti k realizovanému opatření, lavičky, odpadkové koše, stojany na kola, veřejná pítko, zahrazovací sloupky, žardiniéry, stromové mříže, psí záchody).

- Výdaje související s opatřením na podporu biodiverzity (např.: bezpečné ponechání stojících torz dřevin, bezpečné ponechání doupných stromů, zpracování a ponechání ležících kmenů, zpracování a ponechání větví v hromadách, vytváření přirozených úkrytů či líhnišť pro organismy

Výpis dalších náležitostí projektové dokumentace

- Průvodní zpráva
- Biologické posouzení
- Dostatečné zhodnocení stávajícího stavu
- Inventarizace (soupis) dřevin, v případě ošetření nebo kácení dřevin dendrologický průzkum a návrh pěstebního opatření včetně plochy stromu ošetřované dřeviny (součin průměru koruny a výšky stromu). U jednotlivých stromů zahrnuje inventarizace (soupis stromů) lokalizaci stromů a určení základních taxonomických a dendrometrických údajů, dendrologický průzkum zahrnuje kromě inventarizace ještě fyziologické stáří, vitalitu, zdravotní stav, stabilitu, perspektivu a datum hodnocení. U porostů dřevin zahrnuje inventarizace (soupis) lokalizaci, rozdělení do porostních skupin a stanovení rozlohy a dendrologický průzkum zahrnuje kromě inventarizace stanovení taxonomické struktury s početním či procentuálním zastoupením, rozdělení do velikostních kategorií, slovní popis stavu a návrh technologie pěstebního zásahu pro jednotlivé velikostní kategorie. Návrh pěstebního opatření v obou případech zahrnuje technologii a naléhavost zásahu, případně návrh opakovaní zásahu.
- Návrh péče o výsadby dřevin po dobu udržitelnosti (tzn. 10 let.) Podrobný situační výkres navrhovaného řešení v měřítku 1 : 200 až 1 : 2000
- Přehledný položkový rozpočet, členěný dle kategorií (jednotlivých činností) a procentních omezení (výsadby, ošetření, kácení, travníky, trvalkové záhony, vodní prvky, terénní úpravy, mobiliář, cesty a další související výdaje)
- Zákres dotčených inženýrských sítí.
- Předpokládaný harmonogram prací s popisem realizace a následné péče

Čemu je třeba při zpracování projektu věnovat pozornost

V rámci podporovaných opatření je možné realizovat pouze akce obnovního charakteru, nikoli charakteru udržovacího. Udržovací management zachovává nynější stav a nepřispívá k potřebné změně, zatímco obnovní management zahrnuje akce, jejichž realizací dojde k pozitivní změně stavu na dané lokalitě (např. výsadby, vyřezání náletu). Postupy, jimiž má být cílového stavu dosaženo, musí být dostatečně popsány.

- Oplocené areály v sídlech (školní zahrady, nemocniční zahrady, hřbitovy apod.) lze financovat pouze, pokud se jedná o zeleň veřejnou. Plochy veřejně přístupné sídelní zeleně musí být přístupné široké veřejnosti nikoli pouze pro klienty daných zařízení.

Způsobilost výdajů dle jednotlivých opatření

Číslo opatření	Jednotlivá opatření	Limit způsobilých výdajů
1	Výsadby, ošetření dřevin	bez omezení
2	Založení travníku	20 % z 1 (výsadby, ošetření dřevin)
3	Trvalkové záhony	20 % z 1 (výsadby, ošetření dřevin)
4	Nezbytné kácení	pouze v souvislosti s výsadbou, uvolněním
5	Realizace zeleně	součet 1 + 2 + 3 + 4
6	Pěšiny (realizace cestiček)	10 % z 5 (Realizace zeleně)
7	Terénní úpravy	10 % z 5 (Realizace zeleně)
8	Vodní prvky	10 % z 5 (Realizace zeleně)
9	Mobiliář	20 % z 5 (Realizace zeleně)
10	Trvalky	20 % z 5 (Realizace zeleně)
11	Základní rozpočtové náklady	součet 5 + 6 + 7 + 8 + 9 + 10
12	Vedlejší rozpočtové náklady	3 % z 11 (Základní rozpočtové náklady)
13	Přímé realizační výdaje	součet 11 + 12